

Forslag til budsjett 2023

Handlings- og økonomiplan 2023-2026

- Kunnskap og kvalitet i skolen
- Lavere skatter og avgifter
- Et løft for de svakeste
- Bedre eldreomsorg

VENSTRE

Forslag til vedtak

1. Skattevedtak 2023

1.1 For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.

1.2 Eiendomsskatt:

- Utskrives med kroner 3,0 for hver kroner 1 000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer.
- Utskrives med kroner 3,9 for hver kroner 1 000 av takstverdien på næringseiendom.
- Alle godkjente boligenheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 550000.
- I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med fem syvendedel i 2023. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille i gamle Trondheim kommune og 7 promille i gamle Klæbu kommune.

2. Budsjettvedtak 2023

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til budsjettvedtak med endringer som spesifisert i tilleggsinnstilling 20.10.22, med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet.

3. Handlings- og økonomiplan 2023-2026

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens innstilling til handlings- og økonomiplan 2023-2026 med endringer spesifisert i tilleggsinnstilling 20.10.22, med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet.

4. Klimabudsjett

Bystyret vedtar forslag til klimabudsjett med tiltak, mål for reduksjon av klimagassutslipp og slutter seg til utslippsrammen for perioden 2023-2026 i tabell 7.1, jamfør kapittel 7 i forslag datert 28. september.

Innledning

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet legger frem et budsjettforslag som legger vekt på å bruke de store pengene på de viktigste sakene. Budsjettforslaget har en sterk sosial profil for å hjelpe de som trenger det mest. Vi har grunnleggende tro på at mangfold og valgfrihet er viktig, der konkurranse gir bedre og rimeligere tilbud. Vårt mål er å bedre kvaliteten i de viktigste tjenestene innen helse, velferd og oppvekst.

Vi må fornye og forbedre for å redusere klimagassutslippene og finne de beste løsningene for miljøet. Det gjør vi best i samarbeid med byens forsknings- og kunnskapsmiljøer. Trondheim er en by for innovasjon. En by der næringslivet har forutsetninger for nyskaping og vekst, og der et sterkt kulturliv gir et godt bymiljø preget av opplevelser og mangfold.

Sykefravær

Sykefraværet har vært høyt over tid i kommunen, og ulike tiltak har ikke nyttet. Det går utover kvaliteten i tjenestene. Et sykefravær på 10 prosent representerer en kostnad for samfunnet på omkring 900 millioner kroner. Reduseres fraværet med ett prosentpoeng, kan vi produsere flere tjenester og utføre flere oppgaver tilsvarende 90 millioner kroner. Det må arbeides systematisk med arbeidsmiljø, ledelse og organisasjon, og erfaringer fra suksesshistorier i både offentlig og privat sektor må tas i bruk.

Lavt sykefravær, mindre gjennomtrekk i stillingene, god grunnbemanning, heltidskultur og kvalitet i tjenestene, henger sammen. For å nå målene om mer heltid innen helse og omsorg er det nødvendig å tenke nytt rundt turnuser, inkludert ordninger med langvakter i helgene, og å lære av andre. Dette i tillegg til styrket grunnbemanning. Kommunen må i samarbeid med de tillitsvalgte og ledelsen av tilbudene arbeide for å nå målene om lavt sykefravær og flere heltidsstillinger. De blågrønne partiene vil gjennom dette budsjettet foreslå nye tiltak for å øke nærværet.

Rekruttering og bemanning

De blågrønne partiene ønsker å styrke arbeidet som er igangsatt med å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere, særlig innen helse- og velferdsområdet. Trondheim kommune må bli en attraktiv arbeidsgiver, hvor flere velger å stå lengre i jobb og/ eller utvide stillingsandelen, gjennomføre etter- og videreutdanning, etc. Arbeidet styrkes med 1 million kroner.

Kutt i investeringstilskudd

Ap-/ Sp-regjeringen har valgt å kutte i investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser og omsorgsboliger. For Trondheim vil dette utgjøre omkring 1 milliard kroner. De blågrønne partiene mener dette kuttet må reverseres.

Drift

Helse og eldre

Eldreomsorg

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet mener kommunen må ha som ambisjon at bedre tjenester for eldre hjemmeboende skal bidra til å lette presset på sykehjemmene. Gjennom styrket satsing på hjemmebasert omsorg, habilitering og velferdsteknologi, vil midler bli frigjort til å øke kvaliteten også innenfor heldøgns omsorg.

Flere eldre med pleie- og omsorgsbehov stiller nye krav til helse- og velferdssektoren. Vi vil legge vekt på hjemmebaserte tjenester gjennom å gi et bedre tilbud for brukerne. Både kapasitet og kompetanse må styrkes, slik at flere som ønsker det kan bo hjemme lengre. Det bør utredes hvordan arbeidsoppgavene mellom de ulike profesjonene innen helsesektoren kan utnyttes best. Ikke minst må det satses mer på velferdsteknologi som gir bedre tjenester og en lettere hverdag for de ansatte. Det må legges til rette for valgfrihet ved at det åpnes for et større mangfold av tilbud. Kommunen bør inngå samarbeid med, og kjøpe tjenester av, sosiale entreprenører, frivillige og private aktører.

Opptrapping i tråd med Eldreplanen

Kommunedirektøren foreslår å finansiere økte BPA-utgifter og økt tilskudd fastleger med midler som skulle vært brukt til finansiering av Eldreplanen. I kommunedirektørens forslag utgjør dette totalt cirka 20 millioner i underfinansiering av Eldreplanen. De blågrønne partiene vil ikke akseptere at Eldreplanen nedprioriteres, og setter av 20 millioner kroner hvert år for å oppfylle Eldreplanen.

Brukerstyrt personlig assistent - BPA

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet fastholder at BPA er et viktig likestillingsverktøy. BPA handler om å gi mennesker med ulike funksjonsnedsettelse mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med sine medmennesker. For noen er BPA helt avgjørende for å kunne studere og delta i arbeidslivet.

Alle mennesker har behov som strekker seg utover helt grunnleggende behov som pleie, omsorg og praktisk hjelp. Det handler også om mulighet til å fylle dagene med meningsfylt innhold for den enkelte, å kunne delta i små og store fellesskap, aktiviteter og fritidstilbud. Partiene vil derfor fastslå at BPA-ordningen ikke skal svekkes for innbyggerne i Trondheim. Vi forutsetter videre at kommunedirektøren kommer til bystyret med forslag om tilleggsbevilgninger hvis det er behov for det.

Bemanning HVS, styrking utover Eldreplanen

Det følger av budsjettforslaget fra de blågrønne partiene at Eldreplanen fullfinansieres i perioden, slik det er lagt til grunn i opptrappingsplanen. Ettersom også ASSS-kommunene har styrket sin innsats innenfor eldreomsorgen, vil Trondheim kommune fortsatt ligge under sammenlignbare kommuner når det kommer til ressursbruk. De blågrønne partiene foreslår derfor en ytterligere satsing på både heldøgns omsorg og hjemmebaserte tjenester.

Velferd, trivsel og aktivitet

Beløpet fordeles på helse- og velferdssenter/ helsehus til fri disposisjon til ulike tiltak som fremmer velferd, trivsel og aktivitet.

Tjenester til hjemmeboende

Ekstra satsing for å styrke tilbudet til hjemmeboende. Satsingen skal brukes til tiltak som forebygger funksjonssvikt og økt hjelpebehov. Bedre tilbud til hjemmeboende er avgjørende for å redusere kostnadsveksten innen helse- og velferdsområdet de kommende årene ved å forebygge og/ eller utsette funksjonssvikt og økt hjelpebehov.

Demenslandsby planlegging

De blågrønne partiene ønsker å prioritere etablering av demenslandsby i Trondheim, basert på positive erfaringer fra steder dette har vært prøvd ut. Våre partier foreslår derfor at det avsettes midler til planlegging av et slikt tiltak, og ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak som redegjør for mulig lokalisering, kostnadsoverslag og forslag til finansiering.

Ifølge Nasjonalforeningen for folkehelsen har i dag over 77 000 mennesker i Norge demens, og tallet er ventet å doble seg frem mot 2040. Demenssykdom rammer både yngre og eldre, og stiller derfor store krav til utforming av et tjenestetilbud som ivaretar den enkelte. Ideen bak demenslandsbyer er å skape normalitet, tilpassede aktiviteter for beboerne og små enheter med lett tilgang til uteområder. Det legges til grunn at tilbudet skal være åpent overfor byen og nærmiljøet.

Velferdsteknologi

Større satsinger på velferdsteknologi kan gi betydelige gevinster både for brukere og ansatte, og må trappes opp. Det settes av 2 millioner kroner ekstra per år for å styrke satsingen innenfor eldreplanen.

Bo- og aktivitetstilbudet (BOA)

Bystyret har vedtatt strategiplanen "En bedre hverdag for alle", der ett av målene er at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha individuelt tilrettelagte tjenester som fremmer læring og utvikling. Dette målet kan ikke nås gjennom å vri flere ressurser fra individuelle tilbud over til felles tilbud.

Tjenesteområdet har gjennom mange år hatt store utfordringer. Det er stort behov for at området blir styrket og bedre organisert. Dette er også dokumentert gjennom forvaltningsrevisjonen og den omfattende høringen som er gjennomført i 2022. De blågrønne partiene foreslår derfor at budsjettet økes med 55 millioner kroner i 2023. I tillegg kommer 2,5 millioner kroner til ferie- og sommeraktiviteter.

Høyt sykefravær og stor gjennomtrekk av ansatte har redusert kvaliteten på tjenesten, men har også ført til høye kostnader som har gått på bekostning av det individuelt tilpassede tilbudet. Det er behov for en omstilling i BOA for å sikre gode tjenester og gode arbeidsforhold for de ansatte. Det innebærer blant annet styrket ledelse (innføring av nærledelse). De blågrønne partiene peker spesielt på et behov for å styrke opplæring av ansatte og for å gi et bedre aktivitets- og ferietilbud for brukerne av BOA.

Skole og oppvekst

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet vil øke ressursene til trondheimsskolen. Skolene trenger økte ressurser til bl.a. bemanningsnorm, spesialundervisning og ordinær drift. Utfordringene varierer fra skole til skole. Vi har tillit til at de enkelte skolene selv vet hvordan pengene bør brukes for å styrke undervisningen. Det er også behov for en betydelig satsing på nye læremidler og tilpasninger for å gjennomføre Fagfornyelsen.

Skolen må utnytte den kompetansen som er i arbeidslivet for øvrig. Trondheimsskolen skal bidra til elevenes dannelse, i vid forstand. Mange elever klarer ikke å gjennomføre et klassisk skoleløp. Det er derfor nødvendig med tidlig innsats allerede i barnehagen. Det må legges mer vekt på elevers helsemessige og psykososiale vansker.

Også i Trondheim opplever unge alvorlige tilfeller av mobbing og trakassering på skolen. For å forebygge dette behøves tverrfaglig innsats overfor sårbare familier og elever som har det vanskelig hjemme. At stadig flere utsettes for digital mobbing og trakassering må tas på alvor.

For å nå kvalitetsmålene vi har satt for skolen, er det nødvendig å oppfylle de nasjonale målene i lærernormen, samtidig som skolene har ressurser nok til nødvendig spesialundervisning og til å prioritere laget rundt eleven.

Skolene, generell styrking

Utfordringene varierer fra skole til skole. Vi har tillit til at de enkelte skolene selv vet hvordan pengene bør brukes for å styrke undervisningen. Det kan skje gjennom flere lærere, mer til spesialundervisning, kompetanseløft for lærere, styrket ledelse, eller andre

tiltak. Den generelle styrkingen i 2023 er på 20 millioner kroner, økende til 30 millioner i 2024.

Fagfornyelsen/ Kunnskapsløftet

Det trengs en engangsinvestering på 82 millioner kroner i læremidler og tilpasning av møbler/ lokaler for å sette skolene i stand til å innføre Fagfornyelsen. De blågrønne partiene mener det er satt av for lite ressurser til satsing på fag. Det er urealistisk at dette kan dekkes innenfor ordinære budsjetter. Beløpet som trengs settes av i 2023 og 2024.

Skolebibliotek

Lesing er en forutsetning for å ha utbytte av hele skolegangen. Samtidig vet vi at leseferdigheten varierer mellom skolene i Trondheim. For mange går gjennom skolen uten å lære å skrive og lese. Resultatet er at mange vil falle ut av videregående skole og ha et stort handicap i yrkeslivet. Å sikre at alle kan lese er et viktig sosialt utjevne tiltak. Skolebibliotekene er viktige for å skape leselyst og dermed for å hjelpe de som sliter med å lese. Alle skoler får 40 000 kroner årlig for å supplere utvalget i skolebiblioteket.

Mat- og helsefag

Det settes av 1,5 millioner kroner hvert år slik at flere barn kan delta på eksterne tilbud i mat- og helsefag. Geitmyra Credo Matkultursenter, som er et eksempel på et slikt tilbud, bruker matglede til å lære barn og familier å lage sunn, god og bærekraftig mat.

Vitensenteret

Vitensenteret i Trondheim vil i løpet av januar 2023 presentere en mulighetsstudie og en konsekvensanalyse som legger grunnlaget for forprosjektet «Vitensenter 3.0». De har i forbindelse med dette søkt Trondheim kommune om 2 millioner kroner til realisering av et forprosjekt. De blågrønne partiene er opptatt av at Vitensenteret skal ha mulighet til å utvikle seg videre, som en attraksjon som reflekterer Trondheim som teknologihovedstad også i fremtiden. Våre partier foreslår derfor at det settes av 2 millioner kroner fra disposisjonsfondet, som en engangsstøtte i 2023 til realisering av forprosjekt.

Utredning av midtbyskole

Det er ønskelig at det etableres en skole i Midtbyen. De blågrønne partiene mener tomten mellom Kalvskinnets skole og Prinsen kino må vurderes til dette formålet. Det legges til grunn at Døvemuseet med tilhørende aktiviteter kan videreføres og styrkes.

Psykisk helse unge

Terskelen for å få hjelp fra helsesykepleier skal være lav og tjenestene skal være lett tilgjengelig. Det settes av 0,5 millioner kroner, økende til 1 million kroner, til satsing på digital helsesykepleier.

Ett telletidspunkt private barnehager

De blågrønne partiene foreslår at det ikke innføres to telletidspunkt i private barnehager. For mange private barnehager vil det kunne bety permitteringer og/eller oppsigelser i september hvert år, etter som de statistisk sett ikke får fylt opp sine plasser før i november/desember. Våre partier mener dette vil bety et dårligere tilbud for barna, gjennom mindre stabilitet i personalgruppa. Det vil også medføre stor grad av uforutsigbarhet for de private barnehagene. Foreslått kutt på 4 millioner årlig gjennomføres derfor ikke.

Kultur, idrett og friluftsliv

Trondheim har markert seg som kulturby og byen huser et mangfoldig og variert kulturtilbud. Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet ønsker å styrke kulturbyen Trondheim ytterligere. Trondheim bruker vesentlig mindre penger på kunst og kultur enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. Spesielt Trondheim folkebibliotek er underfinansiert og det er på tide at bibliotekene løftes. Bibliotekene er en viktig arena i bydelene med tilbud til alle aldersgrupper, spesielt barn og unge. Vi innfrir bystyrets ambisjoner og vedtatte politikk om at kulturbudsjettet skal økes med 0,5 prosentpoeng innen 2030.

Det er stor pågang fra utøvere som vil bruke byens idrettsarenaer. I kommunedirektørens handlings- og økonomiplan 2023-26 er det bare foreslått nye idrettsanlegg i Granåsen. Vi blågrønne mener dette er for svakt og gir ikke idrettslagene noe signaler om at de kan øke tilbudene for idrettsutøvere i sine nærområder. Bærekraftsmål 3 - god helse og livskvalitet minner oss på at det er svært viktig å gi innbyggerne et godt tilbud!

Denne høsten bygger både Trygg/Lade og Byåsen IL egne idrettsanlegg med god økonomisk støtte fra tippemidler og kommunale midler. Samarbeid mellom idrettslag og kommunen om bygging av idrettsanlegg er viktig, og det må utvikles videre. Det gjelder også når det gjelder å finne alternativer til kunstgress.

Ishall på Tiller

Isidrettene i Trondheim lider under mangel på kapasitet, og det er et stort behov for å få realisert nye flater. Reguleringsarbeidet for trinn én av Tiller idrettspark og skisseprosjekt for ishall på Tiller er påbegynt, og skisseprosjektet er forventet ferdigstilt i løpet av høsten 2022. De blågrønne partiene vil prioritere oppstart av bygging av ny ishall i denne økonomiplanperioden, med ferdigstilling i 2027/2028.

Bydelsbasseng øst

Trondheim kommune har en underdekning på bassengkapasitet og det har i mange år vært planlagt et bydelsbasseng øst i byen. De blågrønne partiene vil sette fortgang på prosessen, slik at byggestart blir i 2026. I tråd med kommunedirektørens beskrivelse av

framdrift, <https://sites.google.com/trondheim.kommune.no/bydelsbasseng-moholt>, forventes ferdigstillelse ved årsskiftet 2027/2028.

Mulighetsstudie friidrettsstadion Øya

De blågrønne partiene ønsker å utvikle friidrettsstadion på Øya til et mer funksjonelt hverdagsanlegg og et anlegg som er bedre tilpasset større arrangementer. Vi setter av 1 million kroner til utredning/ mulighetsstudie for flytting av Fotballklubben Kvik og behovet for opprustning av Trondheim stadion.

Styrke bibliotekene

Bibliotekene er en viktig samfunnsaktør for alle aldersgrupper, spesielt barn og unge. Bibliotekene har tatt en rolle som arena for kultur og kunnskap som spesielt retter seg mot barn og unges behov for møteplass og lekested, med ulike tilbud i bydelene. I tråd med handlingsprogrammet for kunst og kultur i perioden 2020 - 2023, må bemanningen ved bibliotekene økes for å gi innbyggerne felles sosiale møteplasser inne, og sikre folk kunnskapspåfyll livet gjennom. Bibliotekene må få handlingsrom til å øke samarbeidet med barnehager og skoler for å bidra til økt leselest og bedre leseferdigheter hos barn og unge. De blågrønne partiene vil styrke bibliotekene med 2,5 millioner kroner hvert år.

Private kulturskoler, redusert husleie

Det er lange ventelister til den kommunale kulturskolen. Samtidig er det flere musikk-, dans- og kunsttilbud i privat regi som kan øke kapasiteten dersom leieprisen for lokalene de benytter reduseres noe. De private kulturskolene skal sikres rimelig husleie slik at de kan utvide tilbudene ved at tilskuddet styrkes med 1 million kroner.

Grønn kulturbillett

For å øke attraktiviteten til byens kulturinstitusjoner og samtidig gjøre det enklere å bruke kollektivtransport for å besøke dem, er det innført tretimersbillett på kveldstid. Vi ønsker å gå lenger, og innføre en grønn kulturbillett. Dette innebærer at buss/trikk er inkludert i billetten til kulturinstitusjoner. Det vil gjøre terskelen lavere både for å oppsøke slike institusjoner og gjøre det ved bruk av kollektivtransport.

Lokal gaveforsterkningsordning

De blågrønne partiene vil etablere en lokal gaveforsterkningsordning, inspirert av den nasjonale gaveforsterkningsordningen. Ordningen skal styrke kulturinstitusjonene og stimulere til private bidrag til kulturlivet. En styrking av kulturinstitusjoner er en investering i både kulturaktører og kulturtilbudet til byens innbyggere og besøkende. Trondheim kommune ligger lavt på kommunale driftstilskudd til museer og på private bidrag til kultursektoren, i forhold til sammenlignbare kommuner. Den nasjonale gaveforsterkningsordningen bidrar til å øke private bidrag til ulike kulturaktiviteter og -institusjoner. De blågrønne partiene ønsker å prøve ut en lignende ordning i Trondheim, og setter av 0,5 millioner kroner til formålet i 2023, økende til 1 million kroner i resten av perioden. Ordningen bør vurderes ytterligere styrket, dersom den fungerer godt.

Kulturfellesskap

Kulturlivet i Trondheim har flere fellesskap som har en avgjørende rolle for at kulturaktører i Trondheim skal kunne utøve sitt virke, og for at Trondheim utvikler seg som en god kulturby. Eksempler er Rotvoll kunstnerkollektiv, Lademoen Kunstnerverksteder og Propellen Teater. De driftes i stor grad av frivillige krefter. Økt aktivitet i byens kulturliv gjør det mer krevende og omfattende å drifte. Det settes av 0,8 millioner kroner til å styrke slike kulturfellesskap og arenaer. Vi ber kommunedirektøren om å se på hvordan Trondheim kommune kan styrke kulturfellesskapene og arenaene i budsjett for 2024.

Tillertomta, regulering og planlegging

De blågrønne partiene ønsker raskere fremdrift for å få på plass en ishall. Isidrettene har over flere år hatt en lite tilfredsstillende anleggssituasjon. Det settes av penger til å slutføre reguleringsarbeidet i 2023 og 2024, og investeringsmidler for byggestart i 2025.

Utlånsentraler

Utlånsentralene bidrar til at flere kan delta i ulike aktiviteter, spesielt barn og unge, og bidrar til økt inkludering i idrettsaktiviteter. De er et bærekraftig tilbud gjennom gjenbruk av utstyr. Byens utlånsentraler har stor pågang, men begrenset tilgjengelighet og åpningstid. De har også utfordringer med å få driftsbudsjettene til å strekke til. Det settes av en pott på 0,5 millioner kroner slik at utlånsentraler kan søke om driftsstøtte til økt tilgjengelighet/ åpningstid.

Sjiraffen kultursenter

Sjiraffen Kultursenter tilbyr kultur- og fritidsaktiviteter av høy kvalitet for barn, ungdom og voksne med psykiske og fysiske funksjonsnedsettelse. Sjiraffen kultursenter har nå ikke kapasitet til å ta imot flere deltakere. Økte budsjettammer vil sette Sjiraffen i stand til å ta imot flere deltakere, og sikre stabil drift. Støtten til Sjiraffen kultursenter økes med 0,8 millioner kroner per år.

Turstier og badeplasser

De blågrønne partiene mener Trondheim kommune må samarbeide tettere med frivillige organisasjoner om opprusting og vedlikehold av stinett i marka og byens badeplasser, og ønsker et eget samarbeidsprosjekt. Dette med sikte på å involvere flere, og å ruste opp flere turstier og badeplasser. Det settes av 2,5 millioner kroner årlig til formålet.

Støtte til idrettslag og idrettsanlegg

Mange idrettslag vil oppleve økte drifts- og rentekostnader knyttet til sine idrettsanlegg fremover. Det opprettes en pott på 2,5 millioner kroner der idrettslag kan søke om tilskudd for å dekke deler av de ekstra kostnadene. Bystyret ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak om hvordan Trondheim kommune kan bistå idrettslagene som får utfordringer med økte renter og driftskostnader.

Miljø, næringsliv og byutvikling

Fortetting og sentrumsnær byutvikling

Kommunens fortettingspolitikk må dreies fra byens småhusbebyggelse og over til sentrale områder, ikke minst de sentrumsnære havneområdene som Nyhavna, Vestre kanalhavn og deler av Brattøra. Det må tilrettelegges næringsarealer slik at virksomheter som flytter ut har alternativ lokalisering, slik det kan settes fart i omformingen av Trondheims sjøfront. Dette kan bli Trondheims fjordby, og et forbilde for andre byer, når det gjelder klimavennlig byutvikling og teknologianvendelse.

Klima og miljø

De viktigste tiltakene for å utvikle en miljøvennlig by er byvekstavtalens tiltak for bedre veier, sykkelruter, tiltak for gange og bedre og billigere kollektivtilbud. Alt dette må utvikles videre, og det er av stor betydning at dette videreføres i ny byvekstavtale.

Vi foreslår også Grønn kulturbillett.

I tillegg til trafikk, er utslippene fra fjernvarmeanleggene en vesentlig hindring for å redusere klimagassutslippene. Fjernvarmeanleggene må fange og lagre dagens store CO₂-utslipp i fremtiden. Kommunen må sammen med eieren av fjernvarmeanleggene, Statkraft, gjennomføre tiltak. Det er påbegynt et samarbeid med Statkraft, det er viktig at dette snarest mulig gir resultater.

Det må også bli en bedre sortering av avfall som igjen vil føre til større gjenvinningsgrad og mindre brenning av verdifulle avfallsfraksjoner. Eksempler er matavfall (organisk avfall) og klær.

Marka er svært viktig for byens innbyggere, både for friluftsliv og naturopplevelser. Trondheim kommune gjør en viktig jobb med tilrettelegging for turstier og skiløyper. Vi vil øke bevilgningene til dette arbeidet. Vi understreker at tilrettelegging av marka ikke må gå på bekostning av naturmangfoldet.

Brygge ved Marinen

Våre partier mener at sjøveien bør tas i bruk i større grad som trafikkåre i byen. Det gjelder sjøen, kanalen og elva. Brygger og stoppesteder vil både vise fram byen på nye måter, og fungere som alternativ transportmåte. Vi har tidligere foreslått etablering av en brygge ved marinen. Vi setter av 200 000 kroner i budsjettet til å gjennomføre utredningen som formannskapet har bestilt.

Møllenbergprosjektet

Møllenbergprosjektet er etablert for å bidra til en positiv utvikling av en av de viktigste sammenhengende trehusbyene i Norge. Området ble spart for sanering på 1970-tallet, og er nå et godt og bynært boligområde. Samtidig har den store andelen hybler skapt en del

utfordringer. Vi mener at det er viktig at beboere, eiendomsbesittere, kommunen og næringsaktører bidrar til å utvikle bydelen sammen, gjøre den attraktiv for barnefamilier og næringsliv. Vi vil øke støtten til Møllenbergprosjektet, og det bør videreføres inntil videre.

Samspill med næringslivet

Kunnskapsmiljøene i Trondheim gir gode forutsetninger for å skape nye arbeidsplasser gjennom gründerskap og innovasjon i eksisterende bedrifter. Kommunen skal bidra til gode rammevilkår og tilrettelegging slik at det investeres og skapes arbeidsplasser i Trondheim. Næringslivet skal høres i alle relevante saker. Gjennom gode samarbeidsordninger kan vi få bedre løsninger og unngå unødvendige konflikter. Næringslivet skal oppleve rask og nøyaktig saksbehandling, og at god infrastruktur prioriteres.

Innovative anskaffelser

Gjennom langsiktige avtaler med private aktører kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Det settes av penger til å komme i gang med dette arbeidet, blant annet ved å finne samarbeidsformer og anbudsmodeller som er i tråd med anskaffelsesreglementet. De blågrønne partiene foreslår at det settes av 15 millioner kroner over tre år til dette formålet.

Trondheim Tech Port

Tequity Cluster og Trondheim Tech Port har over tid vært i forhandlinger om en sammenslåing, og Trondheim Tech Port har søkt om et ekstraordinært tilskudd på kr 500.000 i 2023 og i 2024, under forutsetning av at sammenslåing mellom de to foreningene finner sted. Sammenslåingen skal bidra til å styrke virkemiddelapparatet og øke verdiskapingen gjennom vekst i teknologibedrifter. De blågrønne partiene støtter dette arbeidet, og foreslår at 0,5 millioner kroner settes av til formålet i 2023 og 2024.

Veivedlikehold og asfaltering

Budsjettet økes med 10 millioner kroner.

Ekstraordinært veivedlikehold

Trondheim har et stort etterslep på veivedlikehold. Det settes av 15 millioner kroner ekstra til formålet i 2023.

Psykisk helse og rus

Reversere rammekutt rus

Kommunedirektøren foreslår et rammekutt på 6,8 millioner kroner fra og med 2024. Kommunedirektøren har startet en gjennomgang av bolig- og tjenestebehovet til alle som står på venteliste for bolig og alle som i dag bor i Jarleveien 10. Gjennomgangen vil

fullføres i 2023, og vil gi svar på fremtidige kostnader på området. De blågrønne partiene foreslår å avvente et eventuelt rammekutt i påvente av denne gjennomgangen.

Våre partier vil videre vise til arbeidet med boliger for personer med psykiske lidelser og/eller rusmiddelavhengighet (ROP), der det foreløpig ikke er satt av driftsmidler. En eventuell besparelse som følge av kommunedirektørens gjennomgang av tjenestebehovet, kan inngå i finansiering av driften av åtte nye ROP-boliger, som ferdigstilles i 2024 på Østmarka.

Rask psykisk helsehjelp

Vi må styrke lavterskeltilbud som Rask psykisk helsehjelp for å tilby helsehjelp til de som trenger det og forebygge psykisk uhelse. Gjennom Rask psykisk helsehjelp skal de som trenger det få et behandlingstilbud innen to uker. Nå er ventetiden på inntil åtte uker. De blågrønne partiene vil kutte ventetiden, et raskt behandlingstilbud er avgjørende. Vi styrker Rask psykisk helsehjelp med 3 millioner kroner.

Kvalifisering og velferd

Styrket bomiljøarbeid

De blågrønne partiene foreslår å styrke bomiljøarbeidet. Dette må blant annet skje gjennom bedre sosialfaglig råd og veiledning til brukere av midlertidig botilbud, samt styrking av rådgivningstjenesten, med formål om å bistå innbyggere til å bli selvstendige på boligmarkedet. De blågrønne partiene ber om at deler av midlene benyttes til en byomfattende eller bydelsvis ordning med vert/ tilsynsvakt i bygårder og leilighetskompleks der kommunen eier flere leiligheter. De blågrønne partiene foreslår at det settes av 4,5 millioner kroner innenfor boligøkonomien til dette formålet, finansiert av redusert tomgangstap.

Lavere utgifter til sosialhjelp og kvalifisering

Kommunedirektøren budsjetterer med kutt i sosialhjelp og kvalifisering. De blågrønne partiene understreker at det på disse områdene er snakk om lovpålagte oppgaver, og at de som har krav på disse tjenestene skal få dem. Det er usikkerhet knyttet til hva behovet vil være fremover. Vi ber om en sak i forbindelse med første økonomirapport 2023, der kommunedirektøren må redegjøre for utvikling og prognoser på området.

NAV bemanning

Kommunedirektørens kutt gjennomføres ikke, og området styrkes av hensyn til saksbehandlingskapasiteten.

Annet

Frivillighet

Frivilligheten er avgjørende for velferden i Trondheim. Kommunen kan ikke utføre alle oppgaver selv, og er avhengig av at innbyggere bruker av sin tid til å gjøre noe for andre. Uten frivilligheten ville store deler av idretts- og kulturliv stoppe opp. Også innen sosialt arbeid er frivillig sektor av stor betydning. Eksempler er rusomsorg, flyktninger, vanskeligstilte på boligmarkedet og matutdeling til fattige. Kommunens samarbeid med Kirkens Bymisjon, Caritas, Fontenehuset, sanitetsforeningene, Røde Kors, Internasjonal Velferdsforening Trøndelag og mange andre organisasjoner, må styrkes. Vi ønsker å øke bevilgningene til frivilligheten, og mener at kommunen må legge vekt på økt samarbeid med våre samarbeidspartnere.

Trondheim er europeisk frivillighetshovedstad i 2023. De blågrønne partiene mener byen må benytte denne muligheten til å styrke frivilligheten ytterligere.

Frivillighet - matutdeling

Beløpet kanaliseres gjennom frivillige organisasjoner for å styrke arbeidet med matutdeling.

Kommunale boliger

Trondheim har i underkant av 4 000 boliger for utleie. Trondheim har omtrent dobbelt så mange tomme leiligheter som andre store byer, og tomgangstapet har over lang tid ligget på et høyt nivå. I 2022 er tomgangstapet estimert til 45 millioner kroner. Mye kapital er bundet i eiendom. Samtidig vil mange tomme leiligheter gi økte kostnader innenfor utleieområdet samlet. Det er grunnlag for å selge vesentlig mer eiendom, inkludert kommunale boliger, enn kommunedirektøren budsjetterer med.

Sykefraværestiltak

De blågrønne partiene ønsker å forsterke arbeidet mot sykefravær i Trondheim kommune. Det foreslås 15 millioner kroner til utviklingsarbeid og målrettet innsats i økonomiplanperioden. Sammen med en betydelig styrking av skolene, økt grunnbemanning i sykehjemmene, og økte rammer til tjenester for hjemmeboende, forventer de blågrønne partiene at dette vil ha en positiv effekt på sykefraværet.

Redusert eiendomsskatt

Husholdninger og bedrifter opplever til dels store økninger i sine utgifter, som følge av rentehevinger, økt strømpris og høy prisvekst. Kommunale avgifter og eiendomsskatt vil komme på toppen av dette. De blågrønne partiene er opptatt av å redusere den økonomiske belastningen for enkeltpersoner og virksomheter, og stoppe utviklingen med en stadig økende eiendomsskatt. For 2023 foreslår våre partier at eiendomsskatten reduseres med 85 millioner kroner, sammenlignet med kommunedirektørens forslag. Dette gjøres ved å redusere promillesatsen for bolig- og fritidseiendommer og

næringseiendom til henholdsvis 3,0 og 3,9. De blågrønne partiene vil i tillegg be kommunedirektøren legge frem forslag til en forpliktende nedtrappingsplan for eiendomsskatten, slik at denne kan behandles i forkant av handlings- og økonomiplan for perioden 2024-2027.

Motvirke særskilt økning i brukerbetaling, ref. tilleggsinnstillingen

Kommunedirektøren foreslår i tilleggsinnstillingen en særskilt økning i brukerbetaling for noen områder. Dette gir en økning i inntektene på sju millioner kroner, og medfører en økning i brukerbetalingene på 6,5 prosent for flere områder. De blågrønne partiene vil ikke akseptere en slik ekstra økning av kostnadene for vanlige folk, og foreslår derfor at dette ikke gjennomføres.

Fordeling i henhold til tilleggsinnstillingen, datert 20.10.2022	
SFO/kulturskolen	3,2 millioner kroner
Parkeringsgebyr	2,5 millioner kroner
Matombringning til hjemmeboende	0,4 millioner kroner
Praktisk bistand i hjemmet	0,4 millioner kroner
Leie av idrettsanlegg	0,1 millioner kroner

Endringer i driftsbudsjettet

Ekstra satsinger

Endringer drift, tall i millioner kroner	2023	2024	2025	2026
Eldreomsorg - Eldreplanen	20	20	20	20
Bemanning HVS, styrking utover Eldreplanen	5	5	5	5
Eldreomsorg - Velferd, trivsel og aktivitet	1,5			
Tjenester til hjemmeboende	5	5	5	5
BOA	55	60	60	60
BOA ferie og sommeraktiviteter	2,5	2,5	2,5	2,5
Demenslandsby, planlegging - disp.fondet	2	3		

Eldreplanen, styrking av velferdsteknologi	2	2	2	2
Rekruttering og bemanning	1	1	1	1
Frivillighet	5	5	5	5
Frivillighet - matutdeling	3			
Sjiraffen	0,8	0,8	0,8	0,8
Psykisk helse, unge	0,5	1	1	1
Rus, reversere rammekutt	0	6,8	6,8	6,8
Rask psykisk helsehjelp	3	3	3	3
Styrket bomiljøarbeid	4,5	4,5	4,5	4,5
Styrking boligøkonomien pga redusert tomgangstap		2,5	4,5	4,5
NAV bemanning	2	2	2	2
Skole, generell styrking	20	30	30	30
Skole, læremidler/Fagfornyelsen - disp.fondet	41	41		
Skolebibliotek	2,4	2,4	2,4	2,4
Bibliotek	2,5	2,5	2,5	2,5
Vitensenteret	2			
Mat- og helsefag	1,5	1,5	1,5	1,5
Ett telletidspunkt private barnehager	4	4	4	4
Utredning av midtbyskole	0,7			
Private kulturskoler	1	1	1	1
Kulturfellesskap	0,8			
Turstier og badeplasser	2,5	2,5	2,5	2,5
Støtte til idrettslag/økte driftskostnader	2,5			
Mulighetsstudie friidrettsstadion Øya	1			
Regulering Tillertomta	2	1,5		
Lokal gaveforsterkningsordning	0,5	1	1	1
Utlånssentraler	0,5	0,5	0,5	0,5
Møllenbergprosjektet	1	1	1	1
Brygge ved Marinen	0,2			
Veivedlikehold og asfaltering	10	10	10	10
Veivedlikehold - ekstraordinært	15			

Trondheim Tech Port	0,5	0,5		
Sykefravær, nye tiltak	5	5	5	
Innovative anskaffelser	5	5	5	
Grønn kulturbillett	4	4	4	4
Motvirke særskilt økning i brukerbetaling, ref. tilleggsnotat	7	7	7	7
Eiendomsskatt bolig og fritid: 3,0 promille	70	70	70	70
Eiendomsskatt næring: 3,9 promille	15	15	15	15
Overføres til investeringsbudsjett		36,73	27,93	15,03
Sum	330,4	366,23	313,43	290,53

Inndekning drift

Inndekning drift, tall i millioner kroner	2023	2024	2025	2026
Innleie av arbeidskraft	15	15	15	15
Konkurransenutsetting	42	80	80	80
Økt utbytte	7	7	7	7
Innovative anskaffelser/innkjøp	25	50	50	50
Redusere antall komiteer		1,8	1,8	1,8
Sykefravær	9	18	18	18
Strategisk ledelse	10	10	10	10
Utredninger	2	2	2	2
DIA	9,1	9,1	9,1	9,1
Disposisjonsfondet	61,5	57,5	12	2
Lønnsfrys	0,7	0,7	0,7	0,7
Ekstraordinære avdrag	80	70	60	50
Udisponert avsetning	24	19,3	20	17,1
Ikke økt tilskudd Trondheimsregionen	0,75	0,75	0,75	0,75
Redusert konsulentbruk	10	10	10	10
Kulturdag skole - omdisponeres direkte til skolene	4	4	4	4
Redusert tomgangstap boliger	4,5	6,5	8,5	8,5
Drift kirker og adm, ingen lønns- og prisjustering	3,58	3,58	3,58	3,58

Tilskudd urban matdyrking (4-17)	1	1	1	1
Koronakompensasjon - disposisjonsfondet	21,27			
Sum	330,4	366,23	313,43	290,53

Innleie av arbeidskraft

Styrking av driftsbudsjettene til helse- og velferdssentre og BOA, sammen med mer målrettet arbeid for å få ned sykefraværet, vil redusere behovet for innleie av arbeidskraft.

Konkurransesutsetting

Kvaliteten på tjenestene er det viktigste for de blågrønne partiene, uavhengig av om driften er kommunal, privat eller ideell. Anbud og konkurranse kan bidra til bedre tjenester og lavere kostnader. Det gjelder spesielt innenfor helse og velferd, eiendomsforvaltning og tekniske tjenester. Kommunen har en svært viktig rolle som bestiller av ulike tjenester. Det betinger at kommunen har god kompetanse til å administrere slike innkjøp. Bare tekniske tjenester har en driftsramme på 672 millioner kroner, og en innsparing på 10 prosent vil utgjøre 67 millioner kroner. Til sammenligning vil tilsvarende økonomiske effekt for vedlikehold, drift og renhold innenfor eiendomstjenester beløpe seg til over 40 millioner kroner.

Gjennom bedre ressursutnyttelse og konkurranse mellom kommunen og ulike tilbydere, er det mulig å hente ut en økonomisk gevinst på 42 millioner kroner i 2023, økende til 80 millioner kroner fra 2024. De blågrønne partiene ber kommunedirektøren snarest legge frem forslag til hvordan ulike anbud kan organiseres og gjennomføres.

Økt utbytte

Årsresultatet ved TRV AS tilsier at utbyttet kan økes, i tråd med kommunens utbyttepraksis.

Ekstraordinære avdrag

De blågrønne partiene vil prioritere å sikre nivået på viktige velferdstjenester, og vil derfor redusere de ekstraordinære avdragene. I en tid med økende inflasjon vurderes det som riktig og forsvarlig å omdisponere 80 millioner kroner i 2023, og henholdsvis 70, 60 og 50 millioner kroner de kommende årene.

Innovative anskaffelser og EPC

Gjennom langsiktige avtaler med private aktører kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Dette gjelder f.eks. gatelys, kjøling og oppvarming i offentlige bygg. Det må settes i gang pilotprosjekter hvor innsparingen gjennom redusert energibruk blir en del av regnestykket. Dette kan for eksempel gjøres ved at innspart beløp deles med en privat samarbeidspartner der den private samarbeidspartneren gjør investeringene i ny teknologi. Det legges til grunn at investeringene også skal gi en klimagevinst (eks. lavere strømforbruk, klimavennlig kjølemedium, etc.). Bystyret ber kommunedirektøren komme i

gang med dette arbeidet, blant annet ved å avklare samarbeidsformer og anbudsmodeller som er i tråd med anskaffelsesreglementet.

Enova anbefaler at kommunene tar i bruk avtaler som skal redusere energiforbruket gjennom å gi oppdraget til selskap som er eksperter på dette. Det kalles EPC - Energy Performance Contracting. Enova har tidligere beregnet at Trondheim kommune kan spare 24,2 GWh, som kan gi en årlig innsparing på 17 millioner kroner. Bystyret ønsker en snarlig utredning om denne modellen.

Redusere antall komiteer

Antall bystyrekomiteer reduseres fra 8 til 6 fra og med neste bystyreperiode.

Sykefravær

Økt innsats knyttet til utviklingsarbeid og målrettet innsats forventes å ha en positiv effekt på sykefraværet, sammen med styrking av skoleøkonomien, økt grunnbemanning i sykehjemmene, nærledelse og økte rammer til BOA, og økte rammer til tjenester for hjemmeboende.

Strategisk ledelse

Strategisk ledelse har en budsjetttramme på ca 160 millioner kroner årlig og omfatter 123 årsverk. De blågrønne partiene foreslår at rammen reduseres med 10 millioner kroner.

Utredninger

2 millioner kroner av budsjett til utredninger finansieres over disposisjonsfondet. Det forutsettes at det legges frem en egen sak for formannskapet med prioritering av utredninger som skal gjennomføres i 2023.

Det interne arbeidsmarkedet

Det interne arbeidsmarkedet (DIA) finansierer årsverk som overføres fra en enhet til en annen. Det er DIA som betaler lønnskostnaden for en ansatt fra 2 uker etter at enheten har meldt den ansatte overtallig og inntil nytt arbeidssted er på plass. I perioden hvor den ansatte er i en overtallighetsprosess jobber den ansatte fortsatt for sin opprinnelige enhet. DIA sitt budsjett i 2023 er på totalt 9,1 millioner kroner, noe som tilsvarer i underkant av 15 årsverk. De blågrønne partiene foreslår at områder med nedbemanningsbehov selv skal finansiere lønn til overtallige. Dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse, og raskere omstilling i situasjoner med overtallighet eller endret kompetansebehov.

Disposisjonsfondet

De blågrønne partiene foreslår å bruke 154,27 millioner kroner av disposisjonsfondet, til tiltak som ikke er av varig karakter. Det legges til grunn at disposisjonsfondet tilføres 190 millioner kroner i koronakompensasjon fra staten. Midler fra disposisjonsfondet fordeles slik:

Bruk av disposisjonsfondet	2023	2024	2025	2026
Utredninger	2	2	2	2
Fagfornyelsen	41	41		
Demenslandsby, planlegging	2	3		
Støtte til idrettslag	2,5			
Vitensenteret, forprosjekt	2			
Regulering ishall	2	1,5		
Sykefravær nye tiltak	5	5	5	
Innovative anskaffelser	5	5	5	
Koronakompensasjon som disponeres til ulike tiltak i 2023	21,27			
Summert bruk disp.fond	82,77	57,5	12	2

Koronakompensasjon - disposisjonsfondet

Trondheim kommune får utbetalt 190 millioner kroner i statlig koronakompensasjon, som tilføres disposisjonsfondet. Av dette disponeres 21,27 millioner kroner i 2023.

Lønnsfrys for heltidspolitikere

Følger av bystyrets vedtak om lønnsfrys for heltidspolitikere.

Udisponert avsetning

Udisponert avsetning disponeres i sin helhet, for å styrke tjenesteområdene i tråd med de blågrønne partienes budsjettforslag.

Ikke økt tilskudd Trondheimsregionen

De blågrønne partiene finner ikke rom til å prioritere økt tilskudd til Trondheimsregionen i perioden. Dette gir en årlig besparelse på 0,75 millioner.

Redusert konsulentbruk

Trondheim kommunes konsulentutgifter beløp seg på omtrent 93,6 millioner for 2021. Dette var et unormalt år, særlig grunnet koronapandemien. Tilsvarende kostnader for 2019 var drøyt 77 millioner, en kraftig økning fra drøyt 64 millioner i 2018. De blågrønne partiene mener det er riktig å redusere utgiftene til konsulentkjøp, til fordel for styrking av kommunens tjenester. Det foreslås derfor et årlig kutt på 10 millioner kroner i perioden, som fordeles slik:

Område	2023	2024	2025	2026
Helse og velferd	2	2	2	2

Næring, samferdsel osv.	1	1	1	1
Utvikling og støttetjenester	1	1	1	1
Kommunedirektøren	2	2	2	2
Annet	4	4	4	4
Reduksjon	10	10	10	10

Kulturdag skole

De blågrønne partiene foreslår at 4 millioner årlig, som er satt av til kulturdag skole, heller benyttes til å styrke skolenes driftsbudsjett.

Tomgangstap boliger

Samlet tomgangstap i kommunale boliger (alle tomgangskategorier) estimeres til 45 millioner kroner i 2022, mot 49,7 millioner i 2021. De blågrønne partiene forventer at dette reduseres ytterligere, med en besparelse på 4,5 millioner kroner per år fra og med 2023. Reduserte kostnader innenfor boligøkonomien skal i henhold til bystyrets vedtak om utgiftsdekkende husleiemodell komme kommunens leietakere til gode. De blågrønne partiene foreslår at reduserte kostnader som følger av et lavere tomgangstap skal benyttes til styrket bomiljøarbeid.

Drift kirker og adm., ingen lønns- og prisjustering (4-10)

De blågrønne partiene finner ikke rom for å lønns- og prisjustere tilskuddet til drift av kirker og administrasjon. Dette gir reduserte utgifter på 3,58 millioner kroner årlig.

Tilskudd urban matdyrking (4-17)

De blågrønne partiene foreslår at tilskuddet som de siste årene har gått til urban matdyrking kuttes, og disponeres som delfinansiering av en satsing på mat- og helsefag.

Overføres investeringsbudsjettet

Som følge av de blågrønne partienes om-disponeringer, overføres totalt 79,69 millioner kroner fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet i perioden.

Investeringer

Endring i investering og finansiering. Tall i mill. kr	2023	2024	2025	2026
<i>Investeringsutgift</i>				
Tursti langs Nidelva	10	10	10	-10
Vinteraktivitetspark Granåsen	10			
Ishall på Tiller			-170	-300

Bydelsbasseng øst	-2	-2	-2	-180
Granås skole	5,9		18,3	91,8
Granås skole	-5,9	-100	-100	-200
Åsheim barneskole				-4,9
Strandveiparken, ferdigstillelse	-22,5			
Svartlamoen boligstiftelse, tak og grunnmur	10	10		
Veiinvesteringer	-20	-20	-20	-20
Kattem/Ust ny gravplass			4	40
Kattem/Ust rekkefølgekrav				68
Sum investering	-14,5	-102	-259,7	-515,1
<i>Finansiering</i>				
Salg av eiendom	70	70	90	90
Overført fra driftsbudsjettet		36,73	27,93	15,03
Tilskudd tursti langs Nidelva			-10	
Mva-kompensasjon	2,4	17	44	92,6
Endret låneopptak	-57,9	-21,73	107,77	317,47
Sum finansiering	14,5	102	259,7	515,1
Balanse	0	0	0	0

Minus på investering: Økning

Minus på finansiering: Reduksjon

Strandveiparken

De blågrønne partiene vil prioritere ferdigstillelse av Strandveiparken. Med den foreslåtte investeringen som følger av dette forslaget, vil parken kunne oppgraderes i tråd med alternativ 3 i arkivsak 22/18680, noe som inkluderer både oppgradering av aktivitetsflaten og opprusting av lekearealet.

Ishall på Tiller

Arbeidet med regulering og realisering av ishall på Tillertomta fremskyndes.

Bydelsbasseng øst

Trondheim kommune har en underdekning på bassengkapasitet og det har i mange år vært planlagt et bydelsbasseng øst i byen. De blågrønne partiene vil fremskynde prosessen og setter av penge til reguleringsarbeidet allerede i 2022 og 2023.

Raskere oppstart av Granås skole

Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Pensjonistpartiet mener det er viktig å sikre en raskere utbygging av Granås skole. Dårlig skolekapasitet på østsiden av byen har ført til at

flere store boligprosjekter er satt på vent. Det er uholdbart med den befolkningsveksten Trondheim har.

Åsheim skole utsettes ikke

Åsheim barneskole har de siste årene hatt vesentlig flere elever enn anlegget har kapasitet til. For å sikre omfattende boligbygging i området må kapasiteten økes. I tillegg tilsier teknisk tilstand og hensyn til universell utforming at det ikke er tilfredsstillende å skyve dette arbeidet lengre ut i tid. Med de blågrønne partienes budsjettforslag kan arbeidet starte opp mot slutten av perioden.

Salg av kommunal eiendom og eierskap

De blågrønne partiene mener det må gjøres en gjennomgang av kommunale eiendommer og eierskap, med sikte på økt salg. Dette blant annet for å selge eiendommer som ikke er i bruk/ ikke vil bli tatt i bruk, og som heller ikke er nødvendig av strategiske grunner. Salgsinntekter ved ekstra salg av boliger disponeres til investeringer og reduksjon av låneopptak.

Veiinvesteringer

Det settes av 20 millioner kroner årlig til veiinvesteringer.

Verbalforslag

Fornye Eldreplanen

Gjeldende eldreplan (2016-26) har en ambisjon om å trappe opp satsingen slik at Trondheim når opp på gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Utgangspunktet for denne ambisjonen er 2016-nivå. Siden planen ble vedtatt er mye endret. Flere eldre med pleie- og omsorgsbehov stiller nye krav til helse- og velferdssektoren.

De blågrønne partiene mener kommunen må ha som ambisjon at bedre tjenester for eldre hjemmeboende skal bidra til å lette presset på sykehjemmene. Gjennom styrket satsing på hjemmebasert omsorg, habilitering og velferdsteknologi, vil midler bli frigjort til å øke kvaliteten også innenfor heldøgns omsorg. Både kapasitet og kompetanse innenfor hjemmebasert omsorg må styrkes, slik at flere som ønsker det kan bo hjemme lengre.

Det bør utredes hvordan arbeidsoppgavene mellom de ulike profesjonene innen helsesektoren kan utnyttes best. Satsingen på velferdsteknologi som gir bedre tjenester og en lettere hverdag for de ansatte må trappes opp betydelig. Det må legges til rette for valgfrihet ved at det åpnes for et større mangfold av tilbud. Kommunen bør inngå samarbeid med, og kjøpe tjenester av, sosiale entreprenører, frivillige og private aktører.

På bakgrunn av dette bør Eldreplanen fornyes. Vi ber om at kommunedirektøren legger frem en sak for formannskapet om planprosess.

Grønn kulturbillett

For å øke attraktiviteten til byens kulturinstitusjoner og samtidig gjøre det enklere å bruke kollektivtransport for å besøke dem, er det innført tretimersbillett på kveldstid. De blågrønne partiene ønsker å gå lenger, og innføre en grønn kulturbillett. Dette innebærer at buss/trikk er inkludert i billetten til kulturinstitusjoner. Det vil gjøre terskelen lavere både for å oppsøke slike institusjoner og gjøre det ved bruk av kollektivtransport. Vi ber om at det fremmes en sak om dette i første halvår 2023.

BPA

Brukerstyrt personlig assistanse er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. BPA skal gi personer med stort hjelpebehov større frihet til å styre tjenestene og hverdagen selv. Trondheim kommune skal legge dette til grunn i forbindelse med tildeling av BPA.

Kulturfellesskap

Kulturlivet i Trondheim har flere fellesskap som har en avgjørende rolle for at kulturaktører i Trondheim skal kunne utøve sitt virke, og for at Trondheim utvikler seg som en god kulturby. Eksempler er Rotvoll kunstnerkollektiv, Lademoen Kunstnerverksteder og Propellen Teater. De driftes i stor grad av frivillige krefter. Kulturtilbudet i Trondheim gjør det mer krevende og omfattende å drifte. Vi ber kommunedirektøren om å se på hvordan Trondheim kommune kan styrke kulturnettverkene og arenaene i budsjett for 2024.

Skoleinvesteringer

Trondheimsskolen har et stort vedlikeholdsetterslep, og det er mangel på skolekapasitet i flere bydeler. Dette krever at vi må tenke nytt om hvordan vi planlegger og bygger skoler, og alle planer må gjennomgås for å se hvordan vi får mest mulig ut av ressursene.

De blågrønne partiene vil utnytte ressursene bedre gjennom å samarbeide med private om planlegging, bygging og drift av skolebygg. Selv med små prosentandeler spart for hver skole vil det gi store besparelser i en budsjettperiode.

Partiene er enig med kommunedirektøren som i bygningsråds sak 239/22 anbefaler å åpne for skolebygg i rød støysone når skolebygget kan være støyskjerm. Dette gjør det mulig å tenke nytt om skoletomter flere steder i byen, og finne billigere skoletomter. Gjennom å ikke kjøpe dyre tomter, som Grilstad, og selge andre tomter, finnes det et stort potensial for å frigi penger for raskere bygging av skolebygg.

Gjennom samarbeid med private og en bedre tomtepolitikk kan skoler realiseres raskere, slik at utbyggere kan starte boligbygging på boligtomter som i dag har byggeforbud på grunn av manglende skolekapasitet.

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak som viser hvordan nye skoler kan realiseres raskere gjennom samarbeid med private aktører, der private står for utbygging og kommunen inngår langsiktig leieavtale.

Drift av klubbens idrettsanlegg

Mange idrettslag vil oppleve økte drifts- og rentekostnader knyttet til sine idrettsanlegg fremover. Bystyret ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak om hvordan Trondheim kommune kan bistå idrettslagene som får utfordringer med økte renter.

Konkurransesutsetting

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak hvor det foretas en kritisk gjennomgang av de tjenester kommunen i dag utfører. Kvalitet, effektivitet og kostnader for den enkelte tjeneste skal vurderes. Det skal legges grunnlag for hvilke deler av kommunens aktivitet som kan konkurransesettes. Kommunen og private selskaper, inkluder ideelle organisasjoner, skal konkurrere på like vilkår om å utføre tjenestene, og kostnadsbesparelsene skal komme til uttrykk etter anbudskonkurranser.

Fritt brukervalg

De som mottar tjenester i hjemmet, må selv få innflytelse over hvem som utfører dem. Det innføres fritt brukervalg innenfor hjemmetjenesten. Kommunedirektøren bes om å fremme en sak hvor det redegjøres for hvordan fritt brukervalg kan organiseres i Trondheim kommune. Saken legges frem til behandling i første halvdel av 2023.

Nedtrapping av eiendomsskatten

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som viser hvordan eiendomsskatten kan trappes ned i neste handlings- og økonomiplan.

Kapitalfrigjøring gjennom salg

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som gjennomgår kommunens eiendomsmasse, med sikte på kapitalfrigjøring gjennom salg.

Demenslandsby i Trondheim

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak som viser hvordan Trondheim kan etablere et nytt (eller eksisterende) helse- og velferdssenter som en demenslandsby. Saken bør vurdere ulike modeller ut ifra erfaringer der slike demenslandsbyer er etablert. Bystyret mener det er viktig at etablering av demenslandsby inkluderer ulike funksjoner innenfor aktivitet, helse, handel og sosiale møteplasser.

Spesialpedagogikk

Partiene viser til omleggingen av spesialundervisningen som kommunedirektøren nå gjennomfører. Midlene til spesialundervisning er i utgangspunktet knappe og under omlegging av modellen må det påregnes et merkbart effektivitetstap. De blågrønne partiene ber kommunedirektøren i forbindelse med første økonomirapport gjøre en

vurdering av effektivitetstapet og om det er behov for mer ressurser til spesialundervisning som følge av omleggingen.

Mer effektiv boligforvaltning

De som trenger en kommunal bolig, skal få en god bolig raskt. I dag står folk i kø mens kommunen har tomme, innflytningsklare boliger. Ny teknologi vil kunne redusere unødvendig byråkrati og gi flere bolig raskere. Bystyret ber om at kommunedirektøren gjøre en vurdering av hvordan boligforvaltningen kan effektiviseres, og hvilke investeringer som eventuelt er nødvendig for å få en mer effektiv forvaltning og mindre tomgangstap.

Innovative anskaffelser

Gjennom langsiktige avtaler med private aktører kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Dette gjelder f.eks. gatelys, kjøling og oppvarming i offentlige bygg. Det må settes i gang pilotprosjekter hvor innsparingen gjennom redusert energibruk blir en del av regnestykket. Dette kan for eksempel gjøres ved at innspart beløp deles med en privat samarbeidspartner der den private samarbeidspartneren gjør investeringene i ny teknologi. Det legges til grunn at investeringene også skal gi en klimagevinst (eks. lavere strømforbruk, klimavennlig kjølemedium, etc.). Bystyret ber kommunedirektøren komme i gang med dette arbeidet, blant annet ved å avklare samarbeidsformer og anbudsmodeller som er i tråd med anskaffelsesreglementet.

EPC (Energy Performance Contracting)

Enova anbefaler at kommunene tar i bruk avtaler som skal redusere energiforbruket gjennom å gi oppdraget til selskap som er eksperter på dette. Det kalles EPC - Energy Performance Contracting. Enova har tidligere beregnet at Trondheim kommune kan spare 24,2 GWh, som kan gi en årlig innsparing på 17 millioner kroner. Bystyret ønsker en snarlig utredning om denne modellen.

Veivedlikehold og trygg skolevei

Etterslepet på vedlikehold av kommunale veier er på ca 1700 millioner. Dårlig veistandard betyr utrygge skoleveier, dårlig fremkommelighet og dårlig samfunnsøkonomi. Det er langt dyrere å ta igjen et etterslep på vedlikeholdet enn å vedlikeholde veiene slik at standarden er jevnt høy. Samarbeidspartiene foreslår derfor at kommunen prøver ut en OPS-modell i Heimdalsområdet for oppgradering og vedlikehold av alle veiene i området. Hvis prøveprosjektet er vellykket, utvides løsningen til å gjelde hele Trondheim.

Bystyret ønsker å ta et løft ved å ta lærdom av Nye Veier som har dokumentert en innsparing på ca 17 % på sine prosjekter. I tillegg har man til dels bygd nye veier med høyere standard. Mer bruk av totalentrepriser, samt entreprenører med totalansvar for drift og vedlikehold i 20 år, er en del av måten Nye Veier sørger for effektiv prosjektgjennomføring. Selskapet legger vekt på livsløpskostnader. Det betyr at man gjerne investerer mer i byggefasen for å redusere kostnadene i drifts- og vedlikeholdsfasen.

Solceller på tak

Flest mulig av kommunale bygg som er egnet til det skal ha soltak og solenergi integrert i byggene. For å sikre rask utbygging av solenergi på kommunens tak og bygge opp under og sørge for erfaring for lokalt næringsliv, bør dette gjennomføres i partnerskap med næringslivet.

Utredning av midtbyskole

Det er ønskelig at det etableres en skole i Midtbyen. Tomten mellom Kalvskinnets skole og Prinsen kino må vurderes til dette formålet, og det legges til grunn av Døvemuseet med tilhørende aktiviteter kan videreføres og styrkes. Bystyret ber kommunedirektøren utrede muligheten og vurdere erverv av tomten, og komme tilbake med en sak til formannskapet i løpet av 2023.

Digital helsesykepleier

Flere barn og unge sliter med psykiske plager. Lavterskeltilbud er et viktig tilbud til barn og unge for å sikre at de kommer i kontakt med hjelpeapparatet raskt og forhåpentligvis blir kvitt plagene. Tall for 2020 viser at Trondheim har flere personer med psykiske symptomer og lidelser per 1000 innbyggere sammenlignet med de andre storbyene, og viser at Trondheim må øke sin satsning innen psykisk helse. Det skal være lav terskel for elevene i trondheimsskolen å ta kontakt med helsesykepleier. I videregående skoler og andre skoler i Trøndelag kan elever kontakte helsesykepleier digitalt. Tjenesten beskrives som et godt supplement til ordinær helsesykepleier og etterspørres fra flere unge. Tilsvarende tjeneste bør være tilgjengelig for elevene i trondheimsskolen.

Sikre at barn og unge som ikke har fått bedret sin tilstand i løpet av ett år i kommunalt psykisk helsevern får en ny vurdering av behandlingstilbudet

Flere barn og unge sliter med psykiske plager. I tillegg til forebyggende tiltak og lavterskeltilbud, er det viktig å sikre de som trenger ytterligere behandling ikke bare får et behandlingstilbud, men også rett tilbud. For å sikre at barn og unge som mottar behandling innen psykisk helse tilbys rett behandling, bør det tas en ny vurdering av alle i pasientgruppen som fortsatt står i den samme behandlingen etter ett år. Kommunedirektøren bes legge frem en sak som redegjør for omfanget av barn og unge som mottar behandling i kommunens psykiske helsevern, hvor mange som fortsatt mottar behandling etter ett år og hvordan en ny vurdering på ettårstidspunktet best kan gjennomføres.

Lokal gaveforsterkningsordning

Det etableres en lokal gaveforsterkningsordning, inspirert av den nasjonale gaveforsterkningsordningen. Ordningen skal styrke kulturinstitusjonene og stimulere til private bidrag til kulturlivet. En styrking av kulturinstitusjoner er en investering i både kulturaktører og kulturtilbudet til byens innbyggere og besøkende. Trondheim kommune ligger lavt på kommunale driftstilskudd til museer og på private bidrag til kultursektoren sammenlignet med sammenlignbare kommuner. Kommunedirektøren bes om å utarbeide

en innretning for en lokal gaveforsterkningsordning og gjøre ordningen kjent blant byens kulturaktører- og institusjoner i 2023, slik at ordningen kan tre i kraft i 2024.

Tiltak for å hjelpe flere med dysleksi

Flere med dysleksi må få hjelp tidligere. I dag kan så mange som 200 elever med dysleksi gå gjennom trondheimsskolen uten at det blir oppdaget. Trondheim kommune må øke presset på seg selv for å sørge for at alle som trenger ekstra tiltak for å lære å lese og skrive faktisk får det. Kommunen bør gi erstatning til alle som går gjennom barne- og ungdomsskole uten at kommunen oppdager at de har dysleksi. Kommunedirektøren bes komme til bystyret med en sak som beskriver hvordan en erstatningsordning kan gjennomføres.

Lavere utgifter til sosialhjelp og kvalifisering

Kommunedirektøren budsjetterer med kutt i sosialhjelp og kvalifisering. De blågrønne partiene understreker at det på disse områdene er snakk om lovpålagte oppgaver, og at de som har krav på disse tjenestene skal få dem. Det er usikkerhet knyttet til hva behovet vil være fremover. Vi ber om en sak i forbindelse med første økonomirapport 2023, der kommunedirektøren må redegjøre for utvikling og prognoser på området.

Ansvar for kollektivtransporten

De blågrønne partiene ber om at kommunedirektøren tar et initiativ overfor statlige myndigheter med sikte på å overføre ansvaret for kollektivtransporten i Trondheim fra fylkeskommunen til kommunen.

Motvirke utenforskap

Bitfix Helse driver et miljøterapeutisk tiltak for barn og ungdom i med tilhold på Tempe i Trondheim. De har et konsept som heter Breakthru, der de benytter gaming, data og teknologi som verktøy mot utenforskap og frafall i skolen. De opplever stor pågang fra offentlige aktører som er interessert i tilbudet, men som ikke har avsatt midler i sine budsjett til å benytte tjenesten. De har de siste årene hjulpet mange ungdommer med å få en normalisert hverdag, og i noen tilfeller også tilbakeføring til skole. Ifølge Bitfix Helse er de i gang med omdanning av selskapet til et ideelt AS, og et forskerteam fra NTNU har uttrykt interesse for å forske på metoden. Bitfix har imidlertid behov for forutsigbarhet i finansieringen, i første omgang frem mot august 2023. Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak for formannskapet tidlig i 2023, med en vurdering av om Trondheim kommune kan benytte seg av dette tilbudet i sitt arbeid mot utenforskap.

Gjennomgang av boligforvaltningen

Boligforvaltningen er gjennom flere år preget av store tomgangstap. I tillegg Bystyret ber om at det legges frem en sak for formannskapet om boligforvaltningen. Saken skal belyse:

- hvordan det store tomgangstapet kan reduseres

- tilpasning av boligmassen til behovet
- utviklingen når det gjelder nedsalg i områder/ bygårder hvor mange kommunale boliger er samlet
- ventetid på bolig
- hvordan rådgivning og tilrettelegging kan bidra til at flere kan benytte seg av muligheten "leie til eie".

På bakgrunn av dette skal det også gjøres en vurdering av fremtidig boligforvaltning.

Musikalfabrikken

Musikalfabrikken er et kulturtilbud for barn og unge med et høyt aktivitetsnivå. I dag har de kulturtilbud til 580 barn og unge, og 200 til 300 elever står på venteliste.

Musikalfabrikken leverer et populært kulturtilbud, musikal, som ingen andre aktører tilbyr i Trondheim. For å finansiere sitt kulturtilbud, sender de nærmere 10 søknader om støtte i året. Dette er tidkrevende arbeid både for Musikalfabrikken og for Kulturenheten som skal behandle søknadene. Det er ønskelig å frigjøre tid så Musikalfabrikken kan bruke tiden på å levere kultur til barn og unge, ikke søknadsskriving. Bystyret ber kommunedirektøren se på mulighetene for at Musikalfabrikken kan få fast post i budsjettet fra 2024.

Arbeidsinkluderende tiltak

Trondheim kommune er en stor arbeidsplass, har et stort nettverk og mange samarbeidspartnere. Kommunen må bruke sine egne arenaer og sine kontakter til å bidra til at flere kan komme inn i arbeidslivet. Bystyret ber kommunedirektøren initiere et prosjekt som skal jobbe med å ta i bruk kommunens handlingsrom til å gi personer som trenger det en jobbsjans. Prosjektet legges til NAV. Andre aktuelle aktører kan kobles på om behov. Prosjektet skal være en pådriver for at kommunen i større grad blir en arena for arbeidsinkludering, og skal levere tjenestene som trengs. Prosjektet skal ta utgangspunkt i erfaringer fra eksempelvis RBK Ung i jobb, Trøndelagsmodellen, og fra internasjonale prosjekt som har lyktes med å inkludere flere i arbeidslivet ved å samarbeide med idretten. Prosjektet skal i første runde jobbe opp mot VM på ski 2025 og hvordan VM kan brukes som en arbeidsinkluderende arena. Erfaringene fra dette arbeidet skal evalueres og tas i bruk i arbeidet med arbeidsinkludering på andre områder i kommunen.